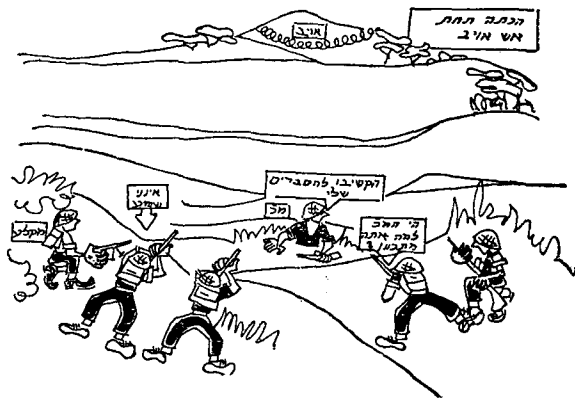

תרגולות קרב

אלימ רם רוו

כל חייל מנוסה-קרבות יודע שמאות-המטרים האחרונים לפני יעד האויב — הם-הם המטרים העקובים מדרם. מכאן ועד ליעד יש לנוע אל-כזול אש יעילה של נשק שטוח-מפלול. לספוג הנחתות מדוייקות של פגזי מרגמותיו ותותחיו, להתגבר על מכשולים שהונחו למניעת גישה קלה ונוחה אל היעד. בקטע זה מוכרע תכופות הקרב. השתהות במקום, ולו גם מאחורי מחסות, הפסנות בכיצוע, פעולה בלתי-מתואמת — יעלו לפוח התוקף בקרבנות רבים, ובכשלון בכיצוע-המשימה. חיילים שאינם יודעים כיצד לנהוג בשדה-הקרב, מפקדי-משנה הנזקקים, תחת אש אויב, להסברים ממושכים מפי מפקדיהם, מפקדים שרק בתחום 500 המטרים מיעד האויב, כשהקרב גועש מסביב, מתחילים לתת לפיקודיהם הסברים על כך מה וכיצד צריך לעשות — כל אלה גורמים בסופו-של-דבר לכשלון יחידותיהם.

ההלם לנוע, ממחסה אל מחסה, עד לעמדת-היונוק — ממנה יונק ויבצע את הלחימה על-היעד. יחידה תוקר פת, שלא תדע לבצע אחת מאלה, שלא תשלב נכונה את התנועה והאש, לא תצליח בדרך-כלל לעבור את „500 המטרים“ האחרונים ולהגיע אל יעד האויב. כיצד אפשר להגיע לרמה כזו של תיאום ושילוב מהירים של האש והתנועה, וכן של מכלול הפעו"ל לוח אותן צריכה היחידה התוקפת לבצע שעה שהיא נתקלת באש יעילה של האויב? האם אפשר להרגיל את היחידה להגיב על אש אויב בהתקפה סכמטית, שצורתה נקבעת מראש בשדה-האימונים? והרי ידוע לנו, שמצב-הקרב לעולם אינם זהים, וכל בכל קרב יעמוד המפקד בפני בעיות חדשות ובכל זאת, בדיקה של קרבות רבים תוכיח לנו, שלמי רות השוני הקיים בין קרב לקרב — רבים בהם יותר הצדדים המשותפים, החוזרים על-עצמם כך או אחרת; ולמעשה, ברוב המקרים, יבצע הכוח התוקף — בין שהוא כיתה, מחלקה או אפילו פלוגה — התקפה חזיתית, איגוף מימין או איגוף משמאל, כשהתנועה היא תמיד בחיפוי אש של חלק מהכוח, או של כוח אחר. אפשר לכן לאמן יחידות לפעולה בשלוש צורות-יסוד אלה ובשטחי קרקע שונים — ולאחר-מכן, באימון המתקדם, להעמיד בפני הכוח התוקף בעיות אשר תחייבנה פתרונות שונים, שיהיו ביסודם בנויים על שלוש צורות-היסוד של התקפה

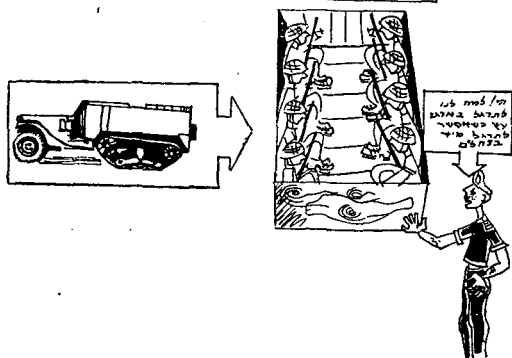

הדבר אמור במיוחד בקרב-ההיתקלות, שעה שהי-יחידה מוצאת עצמה לפתע תחת אש יעילה של האויב. כאן, יותר מבכל מקרה אחר, חשיבות מברעת למהי-רות התגובה של הכוח שהתוקף, לתגובה אינסטנקטי-טיבית ותוקפנית של הפרט ושל היחידה, שתכליתה להניע את היחידה קדימה, אל יעד האויב. שכן בתנועה מהירה קדימה טמון סוד הנצחון של היחידה. אלא שבתחום „הלחימה-אל-היעד“ אין התנועה קדימה פשוטה כלל ועיקר. אש האויב, במידה והיא יעילה, תמנע את התקדמות הכוח התוקף, במצב זה יוכל התוקף להגיע אל היעד רק באם יצליח — בתגובה מהירה ותוקפנית — ליצור אש יעילה ומ-דוייקת שתחפה על תנועת-ההלם; ובאם יצליח כוח-

לבצע באמת כל אלה? האם החיילים כה שוטים עד שאי-אפשר ללמדם כל אלה, מיד, בשטח טקטי המחייב זחילה של ממש, והמאפשר תפיסת עמדה נכונה?

תרגולת-קרב שלב "א" על מגרש-מסדרים דומה לאימון בתרגולת-ירידה מזחלים המתבצעת בארגון עץ במקום בזחלים עצמו. אם יכול אתה להתאמן בזחלים ולא בארגון-עץ — עשה זאת; אם יכול אתה להתאמן מיד בשטח, ולא על מגרש-המסדרים עשה אף זאת.

אימון הבטחה בירידה מזחלים

ביחידות שבדרגים הנ"ל. אכן, האימון המתקדם חייב להבטיח, שהמפקד לא ישתעבד לפתרון הסכמטי — אלא להיפך, שהפתרון הסכמטי יסייע בידו לתת את התשובה הנכונה והמהירה למצבים בהם ייתקל.

כיצד ובאיזו דרך אפשר להגיע לרמה כזו, בה תפעל היחידה הקטנה הנתקלת לפתע באש אויב בצורה יעילה, במהירות ובהחלטיות? כיצד נביא כל חייל וכל מפקד ביחידה ליכולת לבצע עצמאית מספר פעולות נכונות, בהן יספיקו הפקודה הקצרה, הרמוז או האות-המוסכם בשביל להורותם לבצע פעולות נכונות נוספות, שתכליתן להביא להכרעה בקרב?

נראה שתרגולת-הקרב יש בה כדי לסייע בידו להשיג מטרה זו, אלא כשמזכירים את המושג "תרגולת-קרב" — נתקלים מיד בהתנגדותם של רבים. אך טבעי הוא בעיניהם שאנו מבצעים תרגולות, שתכליתן אימון טכני של יחידה או צוות. על כך אין איש עורר. כולם מסכימים כי יש מקום לתרגולת "עליה על מכונית", לתרגולת "ירידה מזחלים", לתרגולת "הפעלת טנק" או תותח; אך מעטים המסכימים כי יש מקום לתרגולת-קרב לכיתה, למחלקה ואולי אף לפלוגה. מדוע?

ה ש ל ב י ם

דומה כי ההתנגדות העיקרית — מקורה בתרגולת-קרב שהיתה נהוגה בזמנו בצבא הבריטי. תרגולת זו היתה בנויה על שלושה שלבים: —

שלב "א" — תרגול על מגרש-המסדרים

שלב "ב" — תרגול על שטח "חצי-טקטי"

שלב "ג" — תרגול על שטח טקטי — בתחילה תרגול "יבש", ולאחר-מכן תרגול עם אש חיה.

תרגולת זו, שהועתקה בזמנו ע"י מספר צבאות, בוטלה לאחר-מכן אף בצבא הבריטי. כל הצבאות הגיעו למסקנה, שאין מקום לתרגולת שלב "א". לשם מה יש צורך להביא את הכיתה למגרש-המסדרים וללמדה שם כי שעה שתפתח עליה אש יעילה על כל חייל לצעוק "פול! זחל! צפה! טווח! אש!" — ולאחר מכן לעבור ל"דום" (כשעמידת-ה"דום" מייצגת פתיחה באש)? מדוע אי-אפשר לעשות זאת בשטח עצמו, ולא על מגרש-המסדרים? ובמקום לצעוק "פול! זחל! צפה! טווח! אש!" —

נשאלת השאלה, האם ע"י ביטול שלב "א", ואף שלב "ב", וביצוע תרגולת-שלב "ג" בלבד, מתבטלת מאליה תרגולת-הקרב? אם נבחון היטב שאלה זו לאור הנאמר בפתח-הדברים, הרי נראה כי כל תכליתה של התרגולת היא ביצוע מהיר של שורת פעולות בשדה הקרב. אפשר לכן ללמד מיד את התרגולת שלב "ג", ואמנם זוהי התרגולת אליה אנחנו מתכוונים בדברינו על "תרגולת-קרב". כי שלב "א" ושלב "ב", כפי שהכרנום בתרגולת-הקרב הבריטית, לא היו אלא שלבים מתודיים, אך בשום פנים ואופן לא היו הם העיקר. ומכאן נוכח כי אלה, הטוענים שעם ביטול שלב "א" ו"ב" של התרגולת מתבטלת מאליה התרגולת כולה, אינם אלא טועים. הרי מטרת תרגולת-הקרב היא לבסס את הקרב-עצמו על אלמנטים של תרגולת; דהיינו — על פעולות נכונות של חיילי היחידה, שתתבצענה על-יסוד פקודה קצרה, רמוז או אות-מוסכם. עלינו ללמד איפוא מיד את תרגולת שלב "ג" — בשלבי-משנה והפסקות מתודיות כפי שיוסבר להלן.

זוהי סיפור-המעשה שקרה באחד הצבאות הזרים:

מחלקה מספר 2 מפלוגה א' קיבלה פקודה לנוע קדימה בשטח-הפקד ולהתבסס על אחת הגבעות. המחלקה נעה במבנה מאובטח, כשכיתה מספר 1 משמשת ככיתה-החוד. בעוד המחלקה מתקדמת, נפתח לפתע אש יעילה על כיתה-החוד. אחד מאנשיה נפגע מיד. אנשי הכיתה החלו דוהרים קדימה, כדי לתפוס מחסות מתאימים, שנראו להם במרחק של 40—30 מטר לפניהם. תוך כדי התקדמות זו נפגעו עוד שני חיילים מעשרת החיילים שהיו בכיתה. החיילים תפסו עמדות וחיכו לפקודת-אש של מפקד הכיתה. מפקד הכיתה החליט לא להפעיל את אשו בטרם יאכן את מקום האויב במדויק. יזמת האש היתה כולה בידי האויב. בכל עת שניסה המ"כ להרים את ראשו היו הכדורים מוזמזמים סביבו, אחד מהם פגע בו, והוא נהרג. סגן מפקד הכיתה, שנמצא מאחורי הכיתה, חיכה אף הוא לפקודת מפקדו. המחלקה כולה, שנמצאה במרחק של 300 מטר מאחורי כיתה-החוד, אורגנה במקום ע"י הסמל להגנה-היקפית.

מפקד המחלקה, עם השמע היריות הראשונות, נשאר תקוע במקומו כשהוא מחכה לרץ כיתה מס' 1 שיבוא ויודיע לו מה מתרחש ב"חזית".

סגן מפקד כיתה מס' 1, שהיה חייל מצטיין, בראותו שמפקד כיתתו נהרג, זחל קדימה, הצטרף אל הכיתה והצליח בסופו-של-דבר לתת פקודת-אש לששת חיילי הכיתה שנותרו בחיים. לאחר-מכן, וכפי שלמד באימונים, שלח את הרץ להודיע למ"מ על מה שקרה. הרץ הצליח בקושי רב להגיע אל המ"מ ולתאר לו את המצב.

המ"מ נע קדימה לעבר כיתה-החוד. אתו היו הרץ והחובש. זה האחרון שאל את המ"מ האם עליו להתקדם עמו לעבר עמדת-התצפית "כן", אמר המ"מ, "בוא אתי. האם רוצה אתה להשאר כאן לבדך בשטח?" המ"מ הגיע לעמדת-התצפית, צפה, העריך את השטח, את אפשרויותיו — והחליט לתקוף. הוא שלח את הרץ-האישי שלו להביא את מפקדי הכיתות, וכן הודיע לסמל שירכז את המחלקה באגף השמאלי, שממנו החליט לבצע את ההסתערות. כשהגיעו מפקדי הכיתות, נמצאה כיתה-הרתק במגע עם האויב במשך 25 דקות. עוד אחד מאנשיה נפגע, וכבר הוצאה כמות רצינית של תחמושתה. מפקד המחלקה התחיל נותן הסברים ממושכים למפקדי הכיתות על השטח, על האויב ועל דרך ההתקפה. בעירו מדבר, פנה אליו הרץ ואמר: — "המפקד, נדמה לי שמרחוק אני רואה תבורת של אנשים מתקדמת לעבר היעד". "שתוק", אמר לו המ"מ, "אני חייב לתת הסברים שיובנו ע"י כל מפקד" — והמשיך. משגמר לתת את הסבריו, נעה קבוצת המפקדים לעבר המחלקה. כל מפקד הסביר לאנשיו את צורת ההתקפה ואת צורה. לאחר מכן החלה המחלקה מתקדמת כמה מאנשיה נפגעו. לכשהגיעה המחלקה לעמדת-הזינוק, סידר המ"מ את אנשיו וקיים את הטכס של הצמדת-כידונים, ושל שליחת הרמנים קדימה. בעורו שולח את רמזיו קדימה החל האויב מנחית אש יעילה על עמדת-הזינוק. ה"התרוממות" היתה כמעט בלתי אפשרית. כשהצליח לבסוף המ"מ, בסופו-של-דבר, להתרום — נסתבר לו שמחלקת האויב, שהוחשה כתגבורת, הגיעה אל היעד. לא נותר למ"מ זה אלא לתת פקודת נסיגה. חלק גדול מהמחלקה הושמד בדרך הנסיגה, ורק מעטים חזרו שלמים ליחידתם.

* * *

דוגמה זו עוסקת במחלקה מאומנת. אלא שהאימון שהיא קיבלה — שוב אינו מתאים לקצב קרב-ההיתקלות של היום. דוגמאות רבות אחרות אפשר להביא על מחלקות שלא אומנו דיין.

* * *

אך בטרם נעבור לתרגולת-הקרב הכיתתית — מן הראוי שנבחון נקודות מספר באימון הכיתה. שכן תרגולת-הקרב הכיתתית לקרב-ההיתקלות הגה חלק בלתי-נפרד מאימון הכיתה.

תרגולת-הקרב שתתואר פה באה לודא פעולה מהירה ומתואמת של הכיתה, המחלקה והפלוגה הנאלצות לבצע "קרב היתקלות". עליכן זוהי תרגולת אשר שיי מוש נכון בה — יש בו כדי להביא את היחידה לגצחון בקרב.

אימון הכיתה

במלחמה רק לעתים רחוקות תמצא עצמה הכיתה לוחמת עצמאית כנגד כוח אויב. בדרך כלל תלחם הכיתה במסגרת המחלקה והפלוגה, ואמנם ישנם צבאות בעולם שהפחיתו עד למינימום את אימון הכיתה העצמאית, והסתפקו בעיקרו של דבר בשיעורי תנועה ואש במסגרת הכיתה. כיום, מתוך עיון בספרות צבאות זרים, נראה כי גוברת הנטייה לחזור לאימון רב-יותר של הכיתה העצמאית.

נראה לי שאמנם יש מקום לאימון הכיתה העצמאית, שכן אימון הכיתה העצמאית מהווה את היסוד לאימון המחלקה; וכבר אמר מי שאמר כי כיתות טובות טובות נותנות לנו מחלקות טובות, ומחלקות טובות נותנות לנו חטיבות טובות. אך עם זאת יש לשים את הדגש העיקרי באימון הכיתה כחלק מהאימון במסגרת המחלקה.

1. נקודות הנוגעות לאימון עצמו:

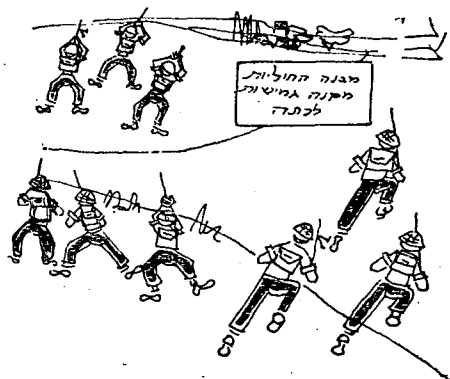
א. הדגמה. כל פרק מהאימון-הטקטי של הכיתה, המחלקה או הפלוגה יש לפתוח בהסברת מבנה היחידה. לאחר-מכן באה ההדגמה: — הצגה, עם אש חיה של קרב-היתקלות. כשהמדובר הוא באימון כיתה — יודגם כבר בתחילת הפרק קרב-היתקלות כיתה-ת, ורק לאחר-מכן יבואו השיעורים האחרים באימון כיתה. צורת אימון זו תביא ליתר-תכליתיות בשיעורים שאותם ילמדו לאחר-מכן; שכן החייל בכיתה יראה לנגד עיניו במשך האימון כולו את התכלית אליה עליו להגיע. אפשר גם לחזור על הדגמה זו בשנית, לפני שיעור "תרגולת הקרב".

ב. חלוקה לחוליות. האם הכיתה צריכה להתחלק לחוליות, או לא? על שאלה זו כבר נכתבו בספרי-

רות הצבאית מאמרים רבים. הכיתה הבריטית, למשל, המורכבת מ-10 רובאים, מתחלקת לשתי חוליות — החוליה הרובאית וחולית-המקלע. לעור מת זאת, בצבא האמריקאי טרם ניתנה תשובה מסכמת לשאלה זו; שכן הכיתה האמריקאית הנוכחית בנויה מ-11 חיילים ביחידות הרובאיות הר-גילות או מ-13 חיילים ביחידות אחרות. בכל כיתה יש שני מקלעונים. דעה אחת מצדדת במבנה של שתי חוליות (ראה "צקלון" מספר 67, אוקט' 1958), בעוד שהאחרת מצדדת במבנה של שלוש חוליות. כולנו יודעים שהשליטה בשדה-הקרב נעשית קשה יותר ויותר. מפקד הכיתה יתקשה לא-פעם לשלוט על אנשיו. יהיו אמנם מצבים בהסתערות בהם הכיתה, כחלק מכות גדול יותר, תנוע מקרה-התחלה בשרשרת עד ליעד כשאר הנשק-המסייע מאפשרת "טיול" מעין זה. במקרה כזה בעית השליטה של המ"כ לא תהיה מורכבת ביותר; אך מה יעשה כשה"לחימה-אל-היעד" אינה "בחינת טיול"? במקרה זה, גם מבלי שהדבר ייקבע-מראש, ימצאו עצמם חיילי הכיתה מפוצלים בקבוצות של שנים או שלושה, כשהם מנסים לחתור קדימה אל יעד האויב, האחד בסיועו של השני. ואם כך נראית תמונת הקרב — מדוע לא להכשיר מראש את הכיתה ללחימה כזאת, של שלוש חוליות בכיתה, כשכל אחד בחוליתו יודע, מכיר ומבין את חברו ממש כפי שהוא מבין את עצמו? ומה-עוד שמבנה זה מקנה גמישות רבה יותר לכיתה הלוחמת; והוא מגביר את הרגשת ההשתייכות של החייל לחוליה, בה אחראי כל אחד לחיי חברו וכן לביצוע מושלם של המשימה המוטלת על החוליה.

ג. תנועה ואש. לשיעור זה יש לתת משקל מיוחד, שכן בו יתורגל החייל לנוע קדימה תחת אש אויב בחיפוי חבריו בחוליה; ולאחר-מכן תתורגל החוליה לתנועה בחיפוי החוליות האחרות. לבסוף תתורגל הכיתה לנוע קדימה בחיפוי-עצמי.

אימון זה אפשר לבצע בצורת תרגולת אם יוכן שטח מתאים שיאפשר התקדמות ותפיסת עמדות. החוליה תובא לקצה השטח, ולפי פקודת המדריך תנוע קדימה ב"קפיצות", עד ליעד האויב. לאחר כל ביצוע של תרגול כזה תנתח הכיתה כולה את האופן בו ביצעה החוליה את התקדמותה. לאחר שתורגלה כל חוליה בנפרד, תתורגל הכיתה בהתקדמות בחיפוי-עצמי.

זו תהיה הנקודה ממנה יזנק התוקף בריצה אל היעד, כשהוא מפעיל את מירב אשו.

ז. אף כל התקפת-איגוף רצויה, יש לתרגל את הכוח גם בהתקפה חזיתית, בה יתקדם עד לעמדת-הזינוק בחיפוי הדדי משל עצמו.

ח. יש ללמד מצבים בהם מתחלק הכוח לשנים — מחציתו ב"הלם" ומחציתו ב"רתק". עלולים להיות מצבים, בהם שתי יחידות-משנה תהיינה ב"רתק", ולא תמיד מאותו מקום, בעוד היחידה השלישית תהווה את ה"הלם".

ט. החוליה הנעה מאחור — ברגע שתפתח אש על הכיתה — תתפוס מיד עמדה נוחה באחד האגפים, ותפתח באש לעבר האויב ללא הוראת המ"כ.

ההבדל בין צורת התקפה כזו, לבין הנהוגה בצבא הבריטי, למשל, הוא בזה, שהחוליה הנעה מאחור — תנוע עצמאית, מיד עם היתקלות הכיתה באש — אל אחד האגפים ותפתח אף-היא באש לעבר האויב; וכן בזה שהכוח לא יעצור בעמדת הזינוק, אלא ימשיך בתנופה-אחת את ההסתערות על יעד האויב.

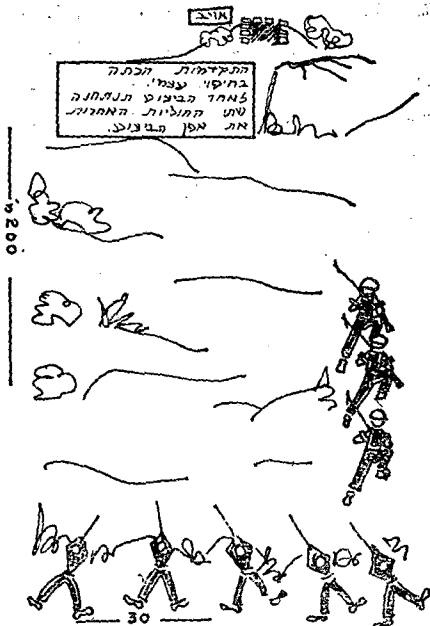
כיצד תבצע התרגול הכיתתי לאור ההנחות שצוינו זה-עתה?

ראשית, עלינו לקבוע מה הן הפעולות שאנו רוצים כי הכיתה תבצען מיד עם ההיתקלות באש — נפיר לה-במקום של כל חיילי הכיתה, וחילה, תפיסת עמדת-תצפית, ופתיחה באש לעבר האויב. לאחר-מכן — שיקולים קצרים של המ"כ; ובמקרה שהחליט לתקוף — פקודה סכמטית קצרה, שתכיל את ציון מקום האויב — («האויב על הגבעה לפנינו»), צורת ההתקפה — («איגוף מימין» או «משמאל»), דרך התנועה — («דרך השיחים» וכו'), ה"רתק" ומקומו — («חולית הסמ"כ תחפה מכאן!»). כשהכיתה מאומנת, מספיקה פקודה קצרה זו לביצוע נכון של הפעולות; — יציאה מהעמדות, תנועה בנתיב שנקבע ע"י המ"כ, זינוק אל היעד, ולחימה עליו.

החינוך למתן פקודה קצרה — רב ערכו, שכן הפקודה הקצרה והמוכנת חיונית היא בקרב-ההיתקלות; לזו; ובדרך כלל פקודה קצרה ומוכנת ברורה יותר מאשר פקודה ארוכה ומפורטת.

3. דרך האימון (או תרגול שלב ג')

הכיתה לומדת את קרב-ההיתקלות לאחר שלמדה את השיעורים הקודמים באימון-הכיתה, ולאחר שהודגמה לפניו התקפת-ההיתקלות כיתתית. השטח

2. הנחות לביצוע קרב-היתקלות של כיתה

א. הלחימה-אל-היעד מתבצעת תחת אש האויב. פירושו של דבר, שהחיפוי הניתן ע"י כוח משנה של היחידה התוקפת עדיין אינו מאפשר «טיול חופשי» אל עמדת-הזינוק. את תנועתו נאלץ ה"הלם" לבצע לא פעם מתוך שילוב של תנועה ואש משלו-עצמו.

ב. ברמות של כיתה, מחלקה ופלוגה, בקרב-ההיתקלות, אין מקום לאיגופים עמוקים וממושכים. כמובן, שרצוי לבחור ל"הלם" בנתיב-תנועה שיימצא בהסתר ביחס לכוח האויב; אך במידה ונתיב כזה יחייב איגוף עמוק וממושך — יש לוותר עליו ולבצע התקפה בנתיב קצר. וגו' ויתר.

ג. כוח המבצע התקפת-ההיתקלות לא יבצע אלא פעולות-הכנה קצרות ביותר, ורק במידה שאלה תהיינה הכרחיות.

ד. מפקד הכוח הנמצא בתנועה יודא תמיד תנועה מאובטחת, וכן מתן פקודות מקדימות וברורות לכל מקרה של היתקלות.

ה. בקרב-ההיתקלות לא ינוע כוח מבלי שינתן לו חיפוי-אש על-ידי כוח אחר.

ו. בהגיעו אל עמדת-הזינוק לא יעצור הכוח, עמדה

צורת-אימון זו נראית לי כמתאימה ביותר, הואיל והיא מאפשרת לכל המשתתפים לראות ולהבין בכל שלב ושלב את הקורה עם הכוח האחר. לכשישרוק המ"מ שתי שריקות — ימשיכו החיילים בפעולתם מאותה נקודה בה הופסקו ע"י השריקה הקודמת. אותה תרגול יש לבצע באיגוף ימני, וכן בהתקפה חזיתית; ולאחר-מכן, על אותו שטח עצמו או על שטח אחר תבוצע התקפת-ההיתקלות כיתתית עם אש חיה.

אימון המחלקה

משסיימו את אימון הכיתה, נעבור לאימון המחלקה. גם כאן, עם הכניסה לפרק המחלקה, יש להציג ולהסביר את מבנה-המחלקה, ולאחר מכן תודגם התקפת-ההיתקלות המחלקתית. דבר זה יגביר את הרגשת-התכלית באימון המחלקתי. על ההדגמה של מחלקה בהתקפת-ההיתקלות רצוי לחזור לפני תרגולת-הקרב המחלקתית.

בטרם ניגש לדיון בתרגולת זו, רצוי להבהיר כי כל הנאמר בפתח-הדברים, וכן בתחילת פרק אימון הכיתה, מתאים כמובן גם למחלקה. אך לכשנבחון את האופן בו מבצעים צבאות זרים את קרב-ההיתקלות המחלקתי — יתבררו לנו מספר דברים המחייבים בדיקה.

1. נוהלי-הקרב המחלקתי

אמרנו שקרב-ההיתקלות מחייב תגובה מהירה ותוקפנית. לפי התרגולת הנהוגה כיום במספר צבאות זרים, לכשנתקלת כיתה-החוד באש יעילה — נעצרת כל המחלקה, ומפקד כיתה-החוד שולח רץ אל המ"מ להודיע לו מה מתרחש. מדוע לא ייקבע שהמ"מ הנע במרחק לא-רוב מאחורי כיתה-החוד, יתקדם מיד עם השמע האש אל עמדת-הצפית, מבלי לחכות להודעת המ"מ? ומדוע יחכו מפקדי-הכיתות הנמצאים עם הגוף לקריאת המ"מ? כלום לא יהיה זה נכון יותר שמיד עם הפתח האש ינועו הם קדימה אל המ"מ לעמדת-הצפית?

בצבאות ידועים נהוג שעם היתקלות כיתה-החוד באש יעצר גוף המחלקה — ויתארגן להגנה היקפית במקום בפיקוד הסמל. האם לא רצוי שהגוף — במידה והוא נמצא בשטח-מת — ינוע קדימה ככל האפשר לעבר כיתה-החוד, ורק לאחר-מכן יתארגן להגנה היקפית?

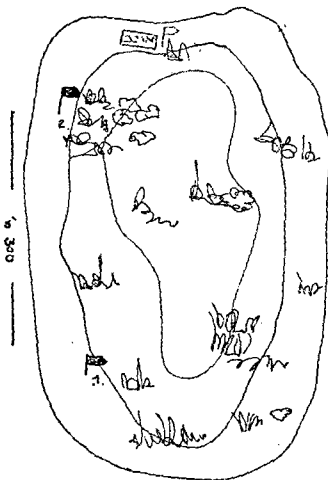
בצבא הבריטי, שבו ישנן במחלקה שלוש כיתות

עליו תתאמן יהיה שטח טקטי קל; דהיינו, שטח מבוך-תרבימקצת, שיאפשר תפיסת עמדות ותנועה ממחסה למחסה.

הכיתה נעה בתנועה מאובטחת (אותה למדה בש"עורים קודמים) לעבר האויב. בהתקרב הכיתה אל דגל מספר 1, נותן המדריך סימן כי נפתחה עליה אש יעילה. על כל חייל יהיה ליפול, לזחול, לצפות ולירות לעבר האויב. על תרגיל זה חוזרים מספר פעמים, עד שכל אחד בכיתה יבצע דבר זה בצורה המניחה את הרעית; ואחר-מכן יתורגל המ"מ במתן הפקודה הנכונה. לאחר זאת מתרגלים את כל הכיתה בתנועה באיגוף-שמאלי, דרך דגל מספר 1 אל דגל מספר 2 — ומשם הוינוק אל האויב. על כל שלב יש לחזור פעמים מספר, עד לכיצוע מושלם. עם כיבוש עמדות האויב תנועה החזויה-המחפפה אל היעד. לאחר-מכן פוקד המ"מ את אנשיו ובודק את כמויות התחמושת שנותרו בידיהם.

אחראי להדרכת הכיתה יהיה המ"מ; שכן המ"מ יתורגל יחד עם כיתתו. רצוי שבידו יהיה מגפון ומשרוקית. בכל מקרה שישרוק פעם אחת — תעצר הכיתה וכל חייל יעמוד במקומו. לכשיקום ויעמוד — יוכל כל חייל לראות את השטח, וכן את מקומו של הכוח האחר שבכיתה. מפקד המחלקה יוצל הפסקות אלו למתן הסברה לכל חיילי הכיתה.

תרגולת קרב כיתתית

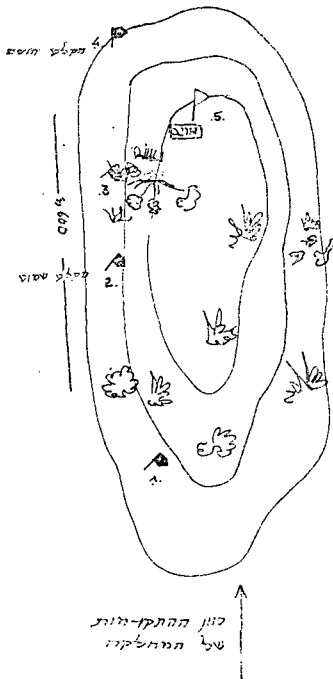
כיוון התקדמות הכיתה

- יא. מ"כ-הנשק ישמש בדרך כלל כמפקד בסיס-האש.
- יב. הפקודות תהינה קצרות ככל האפשר.
- יג. עם הפתיחה באש ינוע המ"מ מיד קדימה, אל עמדת-הצפית, מבלי לחכות להודעת מ"כ-החוד.

2. דרך האימון (או תרגולת שלב ג')

לפי חומר-ההסתכלות המצוי לגבי סיגול נוהגי האימון בצבאות למגמות שצוינו לעיל, ניתן להסיק את התמונה שלהלן: —

המחלקה תלמד את תרגולת קרב-ההיתקלות לאחר שלמדה את השיעורים הקודמים באימון המחלקה, ולאחר שהודגמה בפניה התקפת-היתקלות מחלקתית. השטח עליו תתאמן המחלקה יהיה שטח טקטי קל; דהיינו — שטח מבוותר-במקצת, שיאפשר תפישת עמדות ותנועה ממחסה אל מחסה.

פעולת המחלקה תוסבר על גבי לוח או שולחן-חול. בשטח-עצמו תנועה המחלקה במבנה מאובטח (באשר תנועה-מאובטחת כבר נלמדה בשיעור קודם) כשכיתת-החוד נעה לפניה בתחום טקטי. בהגיע כיתת-החוד לקרבת דגל מספר 1 — תפתח עליה אש יעילה. הכיתה תפעל כבתרגולת-קרב כיתתית, תתפוס עמדות ותשיב אש. מפקד המחלקה ינוע מיד קדימה לתצפית, אליו ינועו-הסמל ומפקדי כיתות

רובאיות, נקבע כי הסמל נשאר מאחור ומארגן את ההגנה ההיקפית של המחלקה. בצבא האמריקאי ישנם שני סמלים מחלקתיים — אחד בתפקיד סגן-מפקד, ואחד כסמל המחלקתי. סגן-המפקד נע קדימה אל המ"מ, והסמל נשאר לארגן את המחלקה מאחור. מוזר הוא, שבצבאות אירופיים, בהם ישנה כיתת-נשק במחלקה, הושאר הסמל מאחור, האם לא היה זה נכון שהסמל ינוע עם כיתת-הנשק מאחורי המ"מ — ובעת ביצוע התקפת-היתקלות, במקרים רבים, לקחת את הסמל עם כוח-ההלם — למען יוכל להחליף את המ"מ במקרה וזה-האחרון נפגע? מדוע ינוע החובש בעת התנועה-המאובטחת עם המ"מ? האם אין דבר זה מכביד על תנועת המ"מ? באותם צבאות, כמו הצבא האמריקאי, למשל, שישנה בהם כיתת-נשק במחלקה — האם לא יהיה זה הגיוני יותר שהחובש ינוע עם כיתת-הנשק, ויצטרף אל כיתות-ההלם רק כשאלה תכנסנה להסתערות?

- לאור האמור-לעיל, מחד-גיסא, והבעת-הדעות בעתונות הצבאות השונים מאידך-גיסא, נראית המ"גמה עתה לשנות את נוהל-הקרב המחלקתי הנהוג כיום בכמה צבאות, ולקבעו על ההנחות הבאות: —
- א. קרב-ההיתקלות יהיה קרב-היסוד, עליו ילמדו את צורות-הקרב האחרות.
- ב. קרב-ההיתקלות יתורגל באמצעות תרגולת-קרב.
- ג. פעולת המחלקה תהיה מהירה-יותר מכפי שהורי-גלנו לה עד עתה.
- ד. בעמדת-הזינוק לא יעצור הכוח כי אם ימשיך את תנופת ההסתערות.
- ה. הסמל ינוע עם כיתת-הנשק ולא מאחורי המחלקה.
- ו. אחראי לאבטחה-היקפית מאחור יהיה מ"כ כיתת-הנשק.
- ז. עם ההיתקלות באש ינוע הסמל ומפקדי-הכיתות קדימה, אל המ"מ, ללא צורך בפקודה מיוחדת.
- ח. המחלקה הנמצאת מאחורי כיתת-החוד אשר עליה נפתחה אש, במידה ותמצא בשטח מת, תנוע קדימה ככל-האפשר לעבר כיתת החוד, ותאבטח עצמה היקפית.
- ט. החובש ינוע עם כיתת-הנשק ולא עם המ"מ, כשהכוח ינוע להלם — יצטרף אליו החובש.
- י. בעת ההסתערות ינוע בדרך כלל הסמל עם "ההלם".

על תרגולת זו יש כמובן לחזור פעמים מספר, כשהאיגוף נעשה פעם משמאל, פעם מימין, ופעם ההתקפה היא חזיתית. בהגיע המחלקה לרמת-אימון מתאימה, יבוצע התרגיל עם אש חיה, גם-כן פעמים מספר — עד לביצוע המושלם.

קוים לתרגולת-קרב פלוגתית

האם תיתכן תרגולת-קרב לפלוגה? רבים גורסים שתרגולת-הקרב יתכן ומתאימה לפלוגה. נכון אמנם שברמת הפלוגה קשה לתת פתרונות סכמטיים למצבי-קרב שונים (ואכן לא מצאתי בצבאות זרים דוגמה לתרגולת-קרב פלוגתית). אך טענה זאת נראית לי כבלתי מבוססת די-צורכה, שכן גם כאן, שעה שה-פלוגה נתקלת לפתע, תוך-כדי תנועה, באש אויב אפקטיבית — חיונית התגובה המהירה והתכליתית. הפתרון למצבים מעין אלה יהיה, במרבית המקרים, הנחתת אש על-ידי מחלקת-החוד ועל-ידי הנשק-המסייע הגרודי באמצעות תצפית שבחוד. לאחר-מכן יצפה המ"פ, יעריך המצב, יקבע תכנית ויתן פקוד-דה: — להתקפה מימין, משמאל או מהחזית. לעתים תנתן בודאי פקודה כזו אף באלחוט.

אפשר איפוא גם כאן ללמד סכימה של התקפה פלוגתית, סכימה שלאחריה יבוא תרגול נוסף בשטחי קרקע שונים, תוך העמדת בעיות שונות אשר תחייבנה מדי פעם בפעם פתרון אחר. גם כאן, כפי שראינו לגבי רמת הכיתה והמחלקה, יהווה, כנראה, קרב ההיתקלות את הקרב היסודי, עליו ילמדו את צורות-הקרב האחרות.

לאחר הסברה, דיון, או הדגמה על שולחן-חול, תוכל הפלוגה לבצע את התרגולת שלב "א", דהיינו — ביצוע על שטח טקטי קל, כפי שהדבר בוצע בתרגולת המחלקתית; ורק לאחר זאת — שלב "ב", תחייב לה ללא אש, ולאחר-מכן עם אש חיה.

2 ו-3. מ"כ-הנשק יגיע את גוף-המחלקה קדימה ככל האפשר, יעצור ויארגן את האבטחה ההיקפית. על שלב זה ינהגו לחזור פעמים מספר, עד לביצוע מושלם. מפקד המחלקה, לאחר שצפה והחליט לת-קוף, יתן פקודה קצרה וברורה שבה יצוינו מקום האויב — "האויב 500, הגבעה ממולנו"; כיוון ההת-קפה — "אנחנו נתקוף באיגוף שמאלי, דרך הגיא שמשמאל"; טדר התנועה — "כיתה מספר 2, אני וכיתה מספר 3"; בטיס האש — "כיתה מספר 1, הי מרגמה והבווקה אתי!"; "יש שאלות? ווי!" (סימנים מוסכמים, כגון סימן להצלחה, יהיו קבועים — ולא יהיה צורך לחזור עליהם מדי-פעם). על כל קטע בתרגולת כזו ינהגו לחזור פעמים מספר, עד לביצוע מושלם.

כן מסתכם הרושם כי לאחר הפקודה ינוע הסמל ויביא את הגוף אל נקודת-הריכוז. מפקד כיתה-הנשק ינוע קדימה, ויקבל הוראות המ"מ לניהול בסיס-האש. לפי תמונת-דברים זו ינוע הגוף כולו על ציר ההתקדמות שנקבע ע"י המ"מ, ישאיר מקלע "שמוט" ליד דגל מספר 2, ישלח מקלע-חוסם אל דגל מספר 4 — והוא-עצמו יגיע אל דגל מספר 3 ומשם יבצע את הזינוק, עם כיבוש היעד, תנוע כיתה-הרתק לעברו. לאחר הלחימה על היעד תתארגן המחלקה, כשכל מ"כ פוקד את אנשיו ומוסר על כך דו"ח למ"מ.

מתיאור זה ניתן להסיק על חלקו של מפקד-הפלוגה באימון כזה.

תרגול המחלקה ייעשה ע"י המ"פ כשהמ"מ מתור-גל עם מחלקתו. בידי המ"פ מגפות-יד ומשרוקית. שריקה אחת — פירושה, שכל אחד נעצר ועומד במקומו, צופה ורואה את השטח ואת הכוחות האחרים — ומקשיב להסברי המ"פ. שתי שריקות — והאימון נמשך שוב, מאותה נקודה בה הופסק.

